

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fővárosi utca 6-7. Telefon: 159-400, 159-000

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. január 13.

bb. 1. január 1-ig hétszáz új kresz-tábla került a budapesti utvo-
nalakra, folyamatosan legalább még ugyanennyit helyeznek el

1/hbj/gg/rj vg

1963. január 13.

a nemzetközi előírások alapján szerkesztett kresz értelmében új jelzőtáblákra van szükség. a fővárosi tanács közlekedési igazgatósága január 1-ig, az új kresz életbe lépéséig 700 új jelzőtáblát helyezett el. mindenképp előtte azokat tették ki, amelyeket a zavartalan forgalom feltétlenül megkövetelt. így helyükre kerültek a főutvonalat jelző és az ezzel kapcsolatos kiegészítő, az elsőbbséget előíró, a kanyarodni tilos, az átmenőforgalmat tiltó táblák. ezzel azonban még nem ért véget a csere; még legalább ugyanennyi újabb kresz-táblával találkozunk majd a gépjármű-vezető a következő hónapokban. március 31-ig az üllői útra, a soroksári útra, a kerepesi útra betorkolló utcáknál kicserélik a „stop-táblákat”, „elsőbbségadás kötelező”, „-re, s új jelzések kerülnek az iskolák, a kórházak elé is. a következő hónapokban tehát eltűnnek a régi táblák, hogy az új kresz-jelzések irányítsák a forgalmat./mti/

--

bb. 2. új hajó vízrebocsátását akadályozta meg a jég balatonfüreden

vid/te/rj ki

1963. január 13.

a balaton vizét több, mint husz centiméteres jég borítja, ami gondot okoz a magyar hajó- és darugár balatonfüredi üzemegységében. a nemrég elkészített ezer tonnás áruszállító uszályt még mindig nem tudták vízre bocsátani. a betonkemény jég felszakadása után bocsátják vízre, s amint lehet, a síó csatornán juttatják a dunára. majdnem hasonló sorsra jutott a mahart vontatóhajóparkjának új büszkesége, az 1200 lóerős tatabánya is. a korszerű motorost a jég feltörésével ugyan sikerült vízre bocsátani, de a szokásos két-három órás próbatatást a vastag jég megakadályozta. a tatabánya jelenleg a balatonfüredi kikötőben vesztegel és a jeget állandóan törik körülötte.

a mahart síófoki telelő kikötőjében ugyancsak a jég törésével óvják a hajókat a jégmező szorításától./mti/

10.05/s 10.32

- 1 -

mo

bb. 3. törökkori emlékek kiállítása ■ jakováli hasszán pécsi dzsámijában

i vid/fm/e fm

1963. január 13.

a pécsi idegenforgalmi hivatal tervbe vette, hogy korhű stílusban berendezi és a látogatók előtt megnyitja jakováli hasszán egykori híres dzsámiját. a hazánkban egyetlen, teljes épségben megmaradt török templom számára törökországból küldenek majd különféle berendezési tárgyakat. ezenkívül érdekes törökkori emlékek - mohamedán vallási kegyesek, kezmék, magyar vonatkozású töröknyelvű írások - vannak az idegenforgalmi hivatal birtokában, s ezekből tavasszal állandó kiállítás nyílik a dzsámi előterében.

a törökkori pécs iránt érdeklődők számára még januárban megjelenik gerő győző tudományos kutató fényképekkel és rajzokkal illusztrált könyve. /mti/

..-

bb. 4. januárban mutatja be pécssett a mecsek együttes agrigentoi műsorát

vid/fm/tné/e fm

1963. január 13.

mint ismeretes, az olaszországi agrigentóban február elején, a „mandulavirágzás ünnepe”, a pécsi mecsek együttes képviseli hazánkat a nemzetek népi táncosainak versenyén. a mecsek együttes kilenc táncospárja és hét zenésze február 5-én utazik el pécsről. ezt megelőzően a pécsi nemzeti színházban január második felében megrendezendő magyar-olasz barátsági esten mutatják be a „magyar rapszódia”, című agrigentoi műsort. /mti/

..-

bb. 5. 350 000 holdra elegendő hibridkukorica-vetőmagot fémzároltak mosonmagyaróvárott

vid/j/e ká

1963. január 13.

az ország legnagyobb kukoricatermelő gazdaságának, a mosonmagyaróvári agrártudományi főiskola fajta-hansági gazdaságának vetőmagra szánt termését a gazdaság új, korszerű hibridüzemében dolgozták fel. a kukoricatörés megkezdésétől 350 vagon magot szállítottak az üzembe és 232 vagon osztályozott magot fémzároltak. száz vagon mv-5-ös és 100 vagon mv-40-es hibrid-vetőmag került többek között a zsákokba. a gazdaságban termelt hibrid-vetőmaggal 350 000 hold földet tudnak a tavasszal bevetni. /folyt. köv./

10.12/s 10.3.8

- 2 -

MO

bb. 5. /350 000 holdra...folyt./e

az üzem azonban még nem állt le: a vas megyei termelőszövetkezetekben lengyel megrendelésre termelt kukoricát szárítanak és osztályoznak. ez a vigor-fajtájú kukorica lengyelországban nagyon kedvelt, de a hűvös időjárás miatt ott a vetőmagot nem tudják megtermelni. /mti/

..-

bb. 6. megalakult a mtesz borsod megyei intézőbizottságának 21. tudományos szakcsoportja

vid/te/e ki

1963. január 13.

a mtesz borsod-megyei intézőbizottságának irányítása alatt eddig husz tudományos egyesület fejtett ki értékes tevékenységet társadalmi munkában. a csaknem háromezer borsodi mérnököt és technikust felölelő szakgárda a legkülönbözőbb munkaterületeken végzett kutatómunkát és nyújtott társadalmi segítséget az egyes üzemeknek.

a mtesz-hez tartozó tudományos egyesületek száma borsodban most tovább növekedett, mert sajtószentpéteren megalakult a szilikátipari tudományos egyesület csoportja is. a csoport munkájában a sajtószentpéteri üvegyárban dolgozó mérnökök és technikusok közül harmincan vesznek részt. a csoport feladatának tekintti többek között a szilikátipar fejlődését ismertető tanfolyam tartását, szakbizottságaiban pedig az üvegyárban eddig kézzel végzett munka kisgépesítését, valamint az üvegolvasztás idejének csökkentését akarják megoldani. /mti/

..-

bb. 7. megérkeztek az idei első gépek az orosz lányi bányákhoz

vid/te/ e ki

1963. január 13.

az orosz lányi szénbányákban az idén folytatják a gépesítést. az első gépek már megérkeztek; újabb f-5-össel gyarapodott kombájnparkjuk, lengyelországból pedig kwb maróhengeres kombájn kaptak. a sokoldalú munka végzésére alkalmas gép páncéltkaparó segítségével halad előre. késsel teletüzdelt maróhengerével jöveszti a szenet, amit a mögéje épített terelőke rak fel a páncéltkaparóra. a gép minden nehéz fizikai munkától mentesíti a bányászokat. különleges előnye, hogy amíg a jól bevált ajtay-féle kombájnokat csak 1.70 méternél vastagabb rétegnél tudják alkalmazni, ezzel egyméteres telepet is művelhetnek. az első ilyen kombájn tavaly kapták meg az orosz lányiak és a 21-es aknai bányászok néhány hónap alatt ugyanolyan teljesítményt értek el vele, mint a lengyel bányászok. az orosz lányi frontokon átlagos 6.9 tonnás teljesítménnyel szemben a géppel dolgozók 9.4 tonna szenet termelnek fejenként és műszakonként. az új lengyel gépet a 16-os aknai bányászok kapják. /mti/

10.26/s 11.03

- 3 -

MO

bb 8. nyolcmillió forint értékű könyvet adtak el egy év alatt a szolnok megyei földművesszövetkezetek

vid fm/tné-lm fm

1963. január 13.

a földművesszövetkezetek tavaly nyolcmillió forint értékű szépirodalmi és szakkönyvet, ifjúsági regényt, ismeretterjesztő kiadványt adtak el szolnok megyében. ez az összeg egymilliószáz-ezer forinttal haladja meg az előző évi könyvvásárlásokét. az egy főre eső összeg tekintetében a megye földművesszövetkezetei az országban a második helyezést érték el; egy lakos átlagosan csaknem 20 forint értékű könyvet vásárolt. az ország városai közül kis-ujszállás vivta ki az első helyezést - lakosonként 30 forintos átlaggal. ebben a városban a vásárlóknak mintegy 70 százaléka szövetkezeti gazda./mti/

--

bb 9. termelészövetkezetek patronálják a sásdi járás művelődési otthonait

vid fm/tné-lm fm

1963. január 13.

a baranya megyei sásdi járásban a bikali termelészövetkezet 10 000 forinttal és jelentős társadalmi munkával járult hozzá a falu művelődési házának építéséhez, és vállalta az intézmény patronálását is. ezt követően további husz községben ajánlották fel a közös gazdaságok, hogy pártfogói lesznek a helybeli művelődési otthonoknak. a járás népművelési vezetői viszonzásként végigjárják a termelészövetkezeteket, és megbeszélik a vezetőséggel, hogyan segítsék a tagság művelődését, hasznos szórakozását. a szorosabb együttműködés egyik eredményeként az idén a tavalyi öttel szemben már 14 termelészövetkezeti akadémia működik a sásdi járás községeiben./mti/

--

bb 10. oltványkészítő specialistákat képeznek ki szekszárdon

vid j-lm ká

1963. január 13.

a szekszárdi állami gazdaság szőlő- és borkombinátjának idei tervében 3 millió szőlőoltvány elkészítése szerepel. a terv teljesítését csak állandó szakembergárdával lehet biztosítani, ezért határozta el az állami gazdaság, hogy januárban 250 oltványkészítő specialistát képez ki. a január közepén kezdődő tanfolyam hallgatóinak fele az állami gazdaság jelenlegi dolgozói közül kerül ki, a többiek pedig a környező községekből érkeznek a tanfolyamra./mti/

--

10.35/s 11.37

- 4 -

Me

bb. 11. gyümölcsválogató és önetető gépek a szentgotthárdi kaszagyár új termékei

vid/te/rj ki

1963. január 13.

a szentgotthárdi kaszagyár kigyós kaszái világhírnévre tettek szert. a technika fejlődésével, az egyre több arató, aratógéplőgép munkába állításával azonban csökken a kereslet a kaszák iránt. ebben az évben a szokásos mennyiségnek már csak a negyedét igényelte a kereskedelem. a kaszagyárban ezért fokozatosan új szerszámok, berendezések gyártására térnek át. különböző gyümölcsválogató gépeket, sertés- és malacönetetőket, anyarozsszedőket és boronákat gyártanak./mti/

--

bb. 12. háromszorosára növekszik a vajgyártás zalaegerszezen

vid/te/rj ki

1963. január 13.

a zala megyei tejipari vállalat zalaegerszegi vajgyárában korszerű, fémből készült vajköpülőkkel cserélik ki az eddig használt, dongákból készült, kisteljesítményű köpülőket. a német demokratikus köztársaságból érkezett új berendezések szerelése rövidesen befejeződik, s még ebben a hónapban üzembehelyezik a napi mintegy száz métermázsa csemegevaj előállítására alkalmas köpülőket. ezzel meg-háromszorozódik a gyár vajtermelése./mti/

--

bb. 13. két község összefogása közös utépitésre

1/vid/fm/rj fm

1963. január 13.

a borsod és heves megye határán lévő szomolya község lakói csak igen körülményesen juthatnak el akár miskolcra, akár egerbe. az utóbbi várost például csak úgy közelíthetik meg, ha először mezőkövesdre mennek, ahonnan vonaton fűzesabonyon át lehet egerbe utazni. a másik lehetőség, hogy egy földuton noszvaj községbe gyalogolnak, onnan pedig autóbusz viszi őket egerbe. a földutat azonban a téli hónapokban nem használhatják. a két község dolgozói a borsod és a heves megyei tanácshoz fordultak segítségért. kérték, hogy szomolya és noszvaj között építsenek összekötő utat, s ehhez társadalmi munkát és helyi anyagokat is felajánlottak. a tanácsok teljesítő lakosság kérését. a hazafias népfront borsod megyei műszaki akcióbizottsága elvégezte a szükséges földméréseket, s megkezdte a tervek elkészítését is. a két falu lakosai tavasszal megkezdhetik az utépitést./mti/

--

10.40 rj 11.44

- 5 -

Me

bb. 14. nagykanizsán épül fel a dunántul egyik legnagyobb kertészeti üvegháza

vid/j/rj ká

1963. január 13.

zala megye 6 termelőszövetkezetében komplex zöldségtermelő üzemet alakítanak ki ebben az esztendőben. e szövetkezetek mind-egyike legalább 100 holdon foglalkozik zöldségtermesztéssel, s akkora területen kertészkednek, mint az elmúlt évben a megye összes szövetkezetei együttvéve. a területeket már kijelölték, s amint az idő engedi, megkezdik a munkát. nagykanizsán a petőfi termelőszövetkezet létrehozta a dunántul egyik legnagyobb kertészeti üvegházát: 6000 négyzetméter felületű üvegház építését határozták el közvetlenül a princípális-csatorna mentén. onnan nyerik az öntözéshez szükséges vizet. a terv szerint már ebben az évben megkezdik a zöldségtermesztést az üvegházban./mti/

.-.

bb. 15. időjárásjelentés

gg/rj

1963. január 13.

a meteorológiai intézet jelenti január 13-án, vasárnap 13 órakor:

kemény hideg, hófúvások

európa legnagyobb részén tovább tart a zord téli időjárás, sőt tegnap óta fokozódott a hideg. ugyanakkor a földközi tenger közepes és nyugati medencéje fölött szinte nyári meleg idő van. az erősen hideg és a viszonylag enyhe levegő ütközési határvonala nagyjából az alpok, a kárpát medence és a fekete tenger zónájában fekszik. ezeken a területeken tartósan havazik. a dél- és középeurópa közötti nagy hőmérsékleti ellentétre jellemző, hogy míg a tegnapi legmagasabb hőmérséklet varsóban csak mínusz 15, budapestben mínusz 6, belgrádban mínusz 5, addig athénben plusz 15, kréta szigetén plusz 23 fok volt. a ma reggeli legalacsonyabb hőmérséklet európa néhány nagyvárosában a következőképpen alakult: liszabon plusz 6, madrid 0, párizs mínusz 11, london mínusz 11, brüsszel mínusz 12, milánó mínusz 3, róma plusz 5, athén plusz 16, szófia mínusz 3, bukarest mínusz 9, budapest mínusz 8, prága mínusz 21, berlin mínusz 19, varsó mínusz 18, helsinki mínusz 11, kijev mínusz 21, és moszkva mínusz 28. a szovjetunió európai területének jórészen derült égbolt mellett mínusz 30- mínusz 35 fokos hőmérsékletek is kialakultak.

házánkban tegnap erősen hideg, több helyen szeles idő volt. az ország területének legnagyobb részén kisebb megszakításokkal egész napon át havazott. a hőmérséklet napközben a nyugati határmegyékben csak mínusz 9- mínusz 11, máshol mínusz 5- mínusz 8 fokig emelkedett. ma reggelre mínusz 9- mínusz 13 fokos hőmérsékletek alakultak ki. az elmúlt 24 óra folyamán a nyíregyháza-eger vonaltól északra nem volt csapadék. máshol 2 és 10 milliméter közötti mennyiség hullott. a megélénkült északi szél sok helyen hófúvásokat okozott. hegyeinken mindenütt van sportolásra alkalmas hóréteg. ma délelőtt tovább tartott a zord téli hideg idő. csaknem mindenütt havazott.

/folyt. köv./

14.10 pe 14.30

- 6 -

me

bb. 15. / időjárásjelentés

1. folyt./rj

egyres helyeken erős, sőt viharos északi szél fújt. hóbuckák képződtek, a hőmérséklet mínusz 10 fok körül volt.

budapesten szombaton a hőmérséklet napi középértéke mínusz 6.7 fok volt, 5.5 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet mínusz 8 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 762 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú.

várható időjárás hétfő estig: erősen hideg idő, további havazások. élénk, helyenként erős északi szél, hófúvások. várható leg- alacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 10- mínusz 15, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap mínusz 5- mínusz 10 fok között.

a duna vizállása vasárnap délelőtt 11 órakor budapestnél 170 centiméter./mti/

bb. 16. igazi tél: győr-pápa-kaposvár vonalától nyugatra, a tiszta vonalától keletre az utak nagyrésze járhatatlan, „izmosodik”, a jég a folyókon, a téli kikötőkbe, „vizi menhelyekre”, vonultak a hajók, a köztisztasági hivatal megkezdte a hóekézést, nagy erővel szórják az utakat

ö hbj/gg/m/la

1963. január 13.

„foga”, van a télnek: az ország különböző részeiről érkezett jelentések arról adnak hírt, hogy sokfelé havazik, megélénkült a szél, torlaszokat emel az országutakon, erősödik a fagy. a közlekedési és postaügyi minisztérium utógi osztálya vasárnap a koradélutáni órákban tájékoztatójában elmondotta, hogy a sokfelé fel-támadt - néhol 40-45 kilométer sebességű - szél könnyen felkapja a porhót és az utakon torlaszokat emel. győr-pápa-kaposvár vonalától nyugatra és a tiszta vonalától keletre az utak nagyrésze járhatatlan. számolni kell azzal, hogy a viharos szél továbbra is „kellemetlen- kedik”, s újabb akadályok keletkeznek az utakon. a hómaró és hó- kotrógépek készenlétben állnak, egyelőre azonban még nem láthatnak hozzá az érdemleges munkához. az erős havazás és a hófúvás miatt ugyanis a hótakarítás majdnem teljesen eredménytelen. az erős szél a kibontott torlaszok közé újabb hatalmas mennyiségű havat hord össze. ilyen körülmények között a gépkocsivezetők ne induljanak ut- nak.

az országos vízügyi főigazgatóság jelentései szerint a fagy „megfogta”, a vizeket. néhány nappal ezelőtt még az olvadás követ- keztében kisebb árhullámok jelentkeztek, a fagyok hatására azonban most már mindenütt apadás mutatkozik. a duna zajlása - szaknyelven szólva - közepesnek mondható. győr és baja térségében a vízfelület- nek körülbelül 60 százalékát takarják jégtáblák, míg budapest kör- nyékén a zajlás 30 százalékos. ha továbbra is a mostanihoz ha- sonlóan kemény marad az idő, a tiszta egykét napon belül teljes hosszában beáll. már most is több szakaszon, így például tokaj felett és alatt, áll a jég. a melléjfolyókat legtöbb helyen jégpáncél bo- rítja. /folyt. köv./

14.50 pe 15.

- 7 -

me

bb 16. /igazi tél: ... 1. folyt./ m

a hét elején a mahart utnak indította a vontatókat és az uszályokat, hogy a téli időjárás ellenére továbbítsák a felgyülemlett hatalmas mennyiségű árut a dunának mind a felső, mind a középső, mind az alsó szakaszán. sajnos, nem sokáig hajózhattak, már szombaton, a késődélutáni órákban a hajók kapitányai utasítást kaptak, hogy sürgősen vonuljanak be a téli kikötőkbe, a „vizi menhelyekre,,. a hajók igyekeznek minél előbb elérni a téli „pihenőhelyeket,,.

a máv vonalain vasárnap a koradélutáni órákban még nem volt hóakadály, de a máv is arról kapott hírt, hogy hegyeshalom-győr-komárom-esztergom térségének kivételével mindenütt erősen havazik, szombathely és miskolc térségében pedig igen erős a szél. a vasut időben „riasztotta,, a pályafenntartási szolgálatot, s befűtött mozdonyok elé szerelt hóekék állnak munkára készen. egyelőre a legnagyobb nehézségeket a váltók tisztítása okozza. megfelelő erőket állítottak be hótakarításra, s a pályafenntartási dolgozók az ország minden részében tisztítják a váltókat.

a párcentis hó takarítása rendkívül nehéz a fővárosban, hiszen a forgalmas utvonalakon a gépkocsik kerekei valósággal „letaposásák,, a frissen esett havat. a fővárosi köztisztasági hivatal elsősorban arról gondoskodott, hogy meggátolja, megakadályozza a jégkéreg kialakulását az uttesteken. ennek érdekében szombat délutántól vasárnap délig a saját és mintegy 90 tefu gépkocsiról szórták a szórt homokot és a salakot az uttestekre. vasárnap a délelőtti órákban már néhány gumiszegélyes hóeke is utnak indult, hogy elsősorban a budai hegyvidéken az uttestekről takarítsa a havat. vasárnap délben üzembe helyeztek 40-50 hóekét is, amelyeket a budai hegyvidékre irányítottak. a fővárosi köztisztasági hivatal, okulva a korábbi hibákon, gyorsan „mozgósította,, a rendelkezésre álló erőket, s jó szervezéssel sikerült is elérni, hogy a fővárosi villamosvasut és a fővárosi autóbuszüzem vonalain nem volt fennakadás, minden járaton közlekedtek a buszok, illetve a trolibuszok, bár a zord időben kissé késtek. a fővárosi köztisztasági hivatal úgy igyekszik megszervezni munkáját, hogy nagyobb havazás esetén is hétfőn reggel az autóbuszok és a trolibuszok, továbbá a villamosok minden vonalon utnak indulhassanak. vasárnap a déli órákban mintegy 1500 hómunkást foglalkoztatott, s akár 4.000-5.000 dolgozót is felvett volna, ha lett volna jelentkező. a fővárosi villamosvasut utasította a vezetőket, hogy óvatosan közlekedjenek, ugyanakkor gondoskodott arról is, hogy a váltókat mindenütt tisztítsák. érdekes, hogy még a szokásos vasárnapi csökkent fogalomhoz viszonyítva is nagyon kevesen utaznak. a fővárosi autóbuszüzem forgalomirányítói a végállomásokon figyelmeztetik a gépkocsivezetőket: a menetrend előírásának mellőzésével elsősorban a biztonságos közlekedést tartásuk szem előtt. bár több vonalon késtek a buszok, nagyobb fennakadás nem volt, s biztonságosan haladtak a járművek. /folyt.köv./

15.00 pe 15.08 - 8 -

me

bb 16. /igazi tél... 2. folyt./ m

vas megyében az utakon ~~az~~ ötven kilométer sebességű szél 30-120 centiméter magas hótorlaszokat hordott össze. az akadályok elhárítása a szél miatt egyelőre szünetel.

a rendkívüli időjárás zavarokat okozott a posta munkájában is. a szombathely-zalaegerszeg, körmend, acsád, bük vonalakon sokhelyütt elszakadtak a vezetékek. a hibák elhárításához mindenütt azonnal hozzáfogtak.

„fázik a nyírség,, - ez a meghatározás illik most legjobban szabócs-szatmár megyére, ahol vasárnap erős szél kíséretében egész nap havazott, s a hőmérséklet még a déli órákban is csak mínusz tíz fokig „emelkedett,, belterületen. még a megye székhelyén is elnéptelenedtek az utcák. újabb utakat temetett be a hó.

a gépkocsivezetők most már óvatosabbak. el sem indulnak állomáshelyükről. mindössze néhány személyautó szorult segítségre. az ötös számú autóközlekedési vállalat egyik teherautójának is csak azért kellett az éjszakát a negyvenhetes uton töltenie, mert az erős hideg következtében megsűrűsödött a gázolaja. vasárnap délelőtt mentették ki.

a kékestetőn a kemény hideg ellenére is benépesedtek a sipályák. többszázan keresték fel a mátra siterpeit, elsősorban mátraháza és kékestetőn.

a két nap óta tartó havazás, majd a szombat éjszakai erős szél hóakadályokat okozott a zalai országutakon. az erős szél miatt a megyei közuti igazgatóság brigádjai és hóeltakarító gépei még vasárnap délután sem kezdhették meg a munkát. a gépek egyelőre csak mentési munkát végeznek. a bentrekedt gépjárműveket segítik kivontatni a hófúvásokból. egész vasárnap szóltak a közuti igazgatóság telefonkészülékei: a hóban rekedt járművek vezetőinek segítségkérése hangzott mindenfelől. több ízben segítséget nyújtottak a mentőknek is. vasárnap délelőtt például a zalaegerszegtől mintegy hatvan kilométerre levő dióskál községből súlyos beteghez hívták a mentőket. a mentőautóval együtt indult el a közuti igazgatóság hóekével felszerelt teherautója, azonban ez az uttörés is kevés volt. hogy a beteg emberen segíthessenek, egy lánc talpas hóeltakarító gépet is utnak indítottak. erőfeszítésük végül is sikerrel járt, a beteg kórházba került.

a hóvihar a délutáni órákra sem szünt. zalaegerszegen sok helyen a mellékutcákban is akkora hótorlaszok keletkeztek, hogy még gyalog is nehéz a közlekedés. a villanyáram-ellátásban is zavart okozott a nagyerejű hóvihar. /mti/

15.45 pe 15.53 - 9 -

me

bb 17. beresztóczy miklóst jelölték országgyűlési képviselőnek pilisszentléleken

vid/gg/m/La

1963. január 13.

vasárnap a komárom megyei pilisszentléleken jelölógyűlést tartottak. a falu lakói a hazafias népfront javaslatára beresztóczy miklós c. prépostot jelölték már másodszer országgyűlési képviselőjüknek. a megyei tanácsstagok listájára kroszner lászlót, a megyei tanács vb. elnökét jelölték, a járási tanácsstagok közé pedig dr. ambrózy irén megyei ügyész jelölését szavazták meg.

vasárnap délelőtt és délután zala megyében is folytatódtak a megyei, járási és városi tanácsstag jelölő gyűlések. zalaegerszegen két körzet lakói jelöltek tanácsstagot. a város lakosságát nyolcvan tanácsstag képviseli a tanácsban, s ebből vasárnapig tizenhatot jelöltek. megyei tanácsstag jelölőgyűlés zajlott le hahót és orosztony községben. ezzel a megválasztásra kerülő hetven megyei tanácsstag mintegy felét jelölték már az eddigi gyűléseken. jelölő gyűlések zajlottak le nagykanizsán és a megye több községében is.

szabolcs-szatmár megyében vasárnap több mint négyszáz gyűlést tartottak a megyében. járási, városi és községi tanácsstagok jelölésére tettek javaslatot. ezzel együtt most már körülbelül ezer-négyszáz tanácsstag jelöléséről döntöttek a választók. a népfront jelöltjeit eddig mindenütt jóváhagyták. ez mutatja, hogy a népfront bizottságok igen körültekintően jártak el, s az arra legalkalmasabb dolgozókat javasolták tanácsstag-jelöltnek. /folyt.köv./

bb 18. „békebeli tél”, budapesten - hatalmas autótábor, eleven élet a normafánál - fagyban-hóban is kitartanak a víz szerelmesei

i ms/gg/m/sr

1963. január 13.

a fagyhullám, amely havazással együtt érkezett, békebeli téli képet varázsolt a fővárosra. a több mint huszonnégy órás hóesés kemény próbára tette a köztisztasági hivatal dolgozóit, akik hősiiesen állták a havat. utcáról-utacára láthatók voltak a hivatal teherautói, amelyekből szorgos kezek lapátolták a homokot és salakot a sűrű utakra. mindez nem lett volna elegendő a balesetek megelőzéséhez, ha a járművek vezetői nem veszik komolyan feladatukat. mindenütt megfontoltan vezettek, ennek köszönhető, hogy a délutáni órákig mindössze hét karambol történt az utak sűrűségéből folyóan, összesen három sérülttel. /folyt.köv./

16.18 pé

- 10 -

164 Zee

ob 18. /„békebeli ... 1. folyt./ m

a mentők kivonulásai is a normális szinten maradtak, és bár a főváros lakosainak tízezrei keresték fel a hóborította budai hegyeket, javarészt téli sporteszközökkel, sivel, rúdlival felszerelve, a fellelőlt sporttevékenység sem fokozta a mentők munkáját.

a szabadsághegyi fogaskerekű végállomástól a jános-hegyre vezető útvonalon óriási forgalom zajlott le, rúdlikkal, síléccekkal felszerelve igyekeztek gyerekek, fiatalok és idősebbek a normafa-hoz, a nősport klasszikus budai terepéhez. az autóbuszok vezetői nagy figyelemmel, mértéktartással vezették járműveiket. nem egyszer a szűkebb kanyarokban megálltak, elengedték maguk mellett a szembejövő gépkocsi forgalmat és csak akkor mentek tovább, amikor már a várható csuszások figyelembevételével is veszélytelennek ígérkezett a közlekedés.

a főváros megnövekedett gépkocsialományából izelítőt adott a normafa üdülő környéke. festői képet nyújtottak a havas mezőn százával parkoló gépkocsik. sűrűn tűntek fel külföldi rendszámú autók, jelölve a téli idegenforgalomnak.

a normafa étterem söntésébe egyszerűen nem lehetett bejutni. az ember csodálkozott, hogy akik bent vannak, hogyan kerültek oda. a kifelé szálló illathóll meg lehetett állapítani, hogy forralt borban, teában és egyéb melegítő üdítő italban nincs hiány. elkelt volna azonban, hogy erre a szép téli vasárnapra kivissák a jánoshegyi vendéglőt is. a felirat szerint „egész évben nyitva”, ...

a műjégpálya vezetőségének gondot okozott a nagy hóesés: vasárnap reggelre kielégítő pályát kellett biztosítani a gyorskorcsolyázó verseny résztvevői számára. szombaton este legyalulták a jéget, úgyhogy a hóesés sem ártott a pályának, színvonalas eredmények születtek az mtk versenyén. utána pedig a korcsolyázók ezrei lepattak el a műjeget. lett volna hely még többnek is, de a természetes konkurrencia beleszólt: budapest összes jégpályái üzemképes állapotba kerültek.

nó és jég hőven volt a fővárosban, de azért sokan hűségesek maradtak a víz megszokott halmazállapotához. ezt mutatja a téli strandok statisztikája. a lukács fürdő nyitott részében 344 vendég tartózkodott, többségük az idősebb korosztályból. a korrekordot egy 82 éves bácsi vitte el, aki nemcsak a vízbe merészkedett ezen a fagyos vasárnapon, hanem „frissítőként” a hóban is meghempergett. a szabadság strand törzsvendégeit sem riasztotta vissza a havazás és a kemény hideg a megszokott szórakozástól. nem kevesebb, mint 600 fürdőző kereste fel ezt a strandot vasárnap. /mti/

16.25 ps

- 11 -

1640 Zee

bb 19. szovjet katonák segítettek eloltani egy lángokban álló épületet

vid/gg/m/la

1963. január 13.

vasárnapra virradó éjszaka tűz ütött ki esztergomban a csapási dűlőben egy telepen, a városi tanács tulajdonában levő, harminc méter hosszú épület tetőzete már egy órája égett, amikor a tüzet észrevették, a fagyos, síkos uton öt perc alatt a helyszínre érkeztek a tűzoltók, szovjet katonák is tudomást szereztek a tüzről és azonnal a tűzoltók segítségére siettek. kimentették a lángokban álló épületről az állatokat, a butorokat. az időjárás különösen próbára tette a tűzoltókat, ugyanis a csaknem tíz fokos hidegben, az erős szélviharban a víz azonnal megfagyott és életveszélyes volt a csúszós tetőzeten dolgozni. hatórás megfeszített munkával reggelre sikerült a tüzet eloltaniok. a kár több mint 30.000 forint. a tűz okának kiderítésére a vizsgálat megindult. /mti/

bb. 20. ismeretlen kincsekből különkiállítás nyílt a kapuvári muzeumban

vid/gg/rj

1963. január 13.

vasárnap délelőtt különkiállítás nyílt a kapuvári muzeumban. a kiállításon a muzeumnak azok a ritka kincsei láthatók, amelyek még soha nem szerepeltek a nyilvánosság előtt. iparművészeti, képzőművészeti alkotásokon kívül láthatók a cziráky grófok ékszerei, használati tárgyai és a muzeum birtokában levő, ritkaságszámba menő kézírásos könyvek. a kiállítás emléket állít az 1848-as szabadságharc után kivégzett noszlopy gáspárt ezredesnek is. /mti/

bb 21. kettős ünnep terpesen - a zárszámadó közgyűlésen országgyűlési képviselővé jelölték a tsz-elnököt

vid/gg/m/la

1963. január 13.

a terpesi rákóczi termelőszövetkezetben - heves megyében az idén elsőként - vasárnap tartották a zárszámadási közgyűlést. az ünnepélyes közgyűlésen, ahol ott volt a falu apraja-nagyja - bejelentették, hogy a múlt év termelési eredményeként harminchat forintot ér egy munkaegység és tizennégy mázsa holdankénti termés-átlagot értek el kenyérgabonából. ez az eredmény, itt az ország északi csücskében, rekordnak számít, mivel ezeken a földeken az egyéni gazdálkodás idején hat-nyolc mázsa buza termett átlagosan holdanként.

horuczai gábor tsz tag, aki 28.000 forintot keresett az idén a tsz-ben, elmondotta, hogy 18 hold földjén egyénileg sohasem érte el ezt a jövedelmet.

a közgyűlésen ezután a termelőszövetkezet elnökét, csabai Mihályt egyhangulag, lelkesedéssel jelölték országgyűlési képviselőnek. csabai Mihály részt vett a termelőszövetkezet szervezésében és megalakulása óta elnöke a rákóczi tsz-nek, nagy része van abban, hogy a termelőszövetkezet ilyen jó eredményeket ért el. /mti/

16.35 pe

- 12 -

1643 Zseli

bb 17. /beresztóczy miklós ... 1. folyt./ m

borsod megyében vasárnap a választók ezreinek részvételével többszáz községi tanácstag jelölőgyűlést tartottak.

több mint tíz megyei tanácstag jelölésére is sor került. első alkalommal jelöltek megyei tanácstagot tiszaszederkény-ujvárosban. a tiszapalkonyai erőmű, valamint a már működő lakkfestékgyár, és az épülő vegyikombinát dolgozói által lakott új város az előző tanácsválasztások óta épült ki. a gyűlés egyhangulag jelölte megyei tanácstaggá briegei lajost, a tiszapalkonyai lakkfestékgyár üzemmérnökét, aki széleskörű kutató munkájával több új gyártmány készítéséhez járult hozzá. /mti/

...-

bb 22. palcsó dezső, a legidősebb borsodi festőművész jubileumi kiállítása miskolcon

vid/gg/m/la

1963. január 13.

vasárnap nyílt meg miskolcon, a herman ottó muzeumban a borsodban élő festőművészek doyenjének, palcsó dezső festőművésznek jubileumi kiállítása, a képzőművész 75. születésnapja alkalmából. az idős művész czóbel béla, pór bertalan, uitz béla kortársa. a képzőművészeti főiskolán ferenczy károly tanítványa volt, s abban az időben három éven keresztül látogatta a nagybányai művésztelepet.

1926 óta a borsod megyei bányászkozségben, sajkókán most pedig kazincbarcikán él és dolgozik. művészetét a saját völgyének tájképei, valamint az ott élő emberek hétköznapijai, s az utóbbi évek nagy építkezései ihlették. kiállításokon 1913 óta szerepel. jubileumi kiállításán amelyet varga gáborné, a borsod megyei tanács vb. elnökhelyettese nyitott meg 39 festményt és 29 grafikai alkotást mutattak be.

ugyancsak vasárnap nyitották meg a herman ottó muzeum képtári anyagából rendezett tárlatot is, amelyet a 19. és 20. század jelentősebb alkotásaiból válogattak össze. a ma élő festőművészek alkotásain kívül többek között fényes adolf, szinyei merse pál és más nagynevű magyar mesterek alkotása is szerepel. /mti/

17.05 pe

- 13 -

1705 pe
1643 Zseli

bb 23. a szénkirakást nehezíti a fagy a dunai vasműben

vid/gg/m/la

1963. január 13.

dunaujvárosban és környékén a tiz-husz centiméteres hóréteg vasárnap délutánig nem okozott forgalmi akadályokat. a vasuti és az autóbusszközlekedésben nincs fennakadás.

a dunai vasművön belül is zavartalanul biztosítják a belső forgalmat. a pályafenntartásnak a forgalmi dolgozók segítenek a többszáz váltó és kereszteződés hótalánításán. nagyobb nehézséget okoz azonban a most folyamatosan érkező szovjet szén kirakása, amely a hosszú uton befagy a kocsi aljára és oldalára. jelenleg kétszáznál több vasuti kocsi szovjet szén van utban dunaujváros felé. a buktatáskor a szén 25-30 százaléka a kocsikban marad. ennek kirakása kézierővel kezdődött meg. hétfőtől kezdve nagyobb létszámú „lapátos”, segítségre lesz szükség a vasuti kocsik teljes kiürítéséhez. a szállítási gyár részleg dolgozóinak ebben a nehéz munkában a vasmű többi üzemének munkásai is segítenek majd. /mti/

...-

bb 24. a vasárnapi hófuvás ellenére is népesek voltak a baranyai jelölőgyűlések

vid/gg/m/la

1963. január 13.

rapai gyulának, az mszmp baranya megyei bizottsága első titkárának személyében vasárnap választotta meg országgyűlési képviselő jelöltjét pécs-ujmecskefalja. a jelenleg tízezer lakosu, modern városrész építése hét évvel ezelőtt kezdődött, és most pécs egyik legszebb kerületének számít. a ságvári endre művelődési házban összejött négyszáz választópolgár nagy taps kíséretében adta egyhangu jelölését rapai gyulára.

bikalon a hófuvás, a térdig érő hó ellenére is több mint százan jöttek össze a művelődési házban és szavaztak gergely lajos veterán munkásmozgalmi harcos országgyűlési képviselő-jelöltségére. baranyában eddig összesen hat országgyűlési képviselő és négy pótképviselő, negyven megyei tanácsstag és kétszázötven járási tanácsstag jelölését, továbbá ezer falusi, városi körzeti tanácsstag jelölését fogadták el. a jelölőgyűléseken mintegy huszonötvezren vettek részt. /mti/

...-

17.45 pe

- 14 -

MTI Zseli

bb 25. kétméteres hóakadályok somogyban - éjjel-nappal dolgoznak a hóekék

vid/gg/m/la

1963. január 13.

somogyban megállás nélkül havazik. a szél vasárnap, hatvan kilométeres sebességgel száguldvá, valóságos hófelhőket kavart fel a somogyi lankákon. a hó vastagsága már több mint negyven centiméter, s a közuti vállalat hóeltakarító gépei, lövontatásu hóekék, szakadatlanul dolgoznak az utak felszabadításán.

a 65-ös utvonal kaposvár-nagykanizsa között járhatatlan, sőt pogányszentpéter környékét kétméteres hóakadályok borítják. ugyan-csak nagy hótorlaszok tarkítják a 66-os utszakaszt andocs-rácesres között, továbbá a 651-es szőlősgyörök-osztopáni utszakaszt, valamint a tab-tengőd, kánya-bedegkér közti utszakaszt, a csurgó-környéki, a zimányi és a visnyei bekötő utat. a megye legfontosabb utvonalán, a 67-es kaposvár-balatonlellei, valamint a balaton déli partján húzó 7-es főútvonalon éjjel-nappal állandóan ingajáratszerűen több hóeke tisztítja az utat. egyelőre csak ezen az utvonalon lehet közlekedni budapest felé.

több utvonal nehezen járható szolnok megyében - hóeltakarító brigádok védik a jószágállományt a tsz-ekben

vasárnapra virradó éjszaka nagy sebességű északkeleti széllel erőteljes havazás indult meg az alföldön. néhol a hótorlaszok magassága az egy-másfél métert is elérte. a 4-es számú főközlekedési utvonal budapest-debrecen között a 141-157-es kilométernél nehezen járható. ugyszintén hótorlaszok keletkeztek a 44-es számú utvonalon szolnok-kunszentmárton között, valamint a 415-ös számú utvonalon mezőtúr-törökszentmiklós között. a budapesti közuti igazgatóság szolnoki kirendeltségének szakemberei vasárnap délután a nehezen járható pontokra irányították a motoros hóekéket, s mivel a szél ereje gyengült, megkezdték az akadályok elhárítását.

vasárnap rendkívüli hóeltakarító brigádokat állítottak munkába a termelőszövetkezeti gazdaságok is. a nagykunsági, a jászszági pusztákon levő nagyüzemi majorok többségénél ugyanis egy-másfél méteres hótorlaszok keletkeztek és elzárták a jószágokat a külvilágtól, veszélybe került a takarmányellátás. mintegy kétezer szövetkezeti gazda lapátolta egész nap a havat. kunszentmárton, karcag, mezőtúr környékén néhol még a szerfás istálló belsejét is belepte a hó, a brigádok gyors beavatkozása azonban megakadályozta, hogy kárt szenvedjenek a jószágok. /folyt.köv./

18.10 pe

- 15 -

1813 Zseli

bb 23. a szénkirakást nehezíti a fagy a dunai vasműben

vid/gg/m/la

1963. január 13.

dunaujvárosban és környékén a tiz-husz centiméteres hóréteg vasárnap délutánig nem okozott forgalmi akadályokat. a vasuti és az autóbuszközlekedésben nincs fennakadás.

a dunai vasművön belül is zavartalanul biztosítják a belső forgalmat. a pályafenntartásnak a forgalmi dolgozók segítenek a többszáz váltó és kereszteződés hótalánításán. nagyobb nehézséget okoz azonban a most folyamatosan érkező szovjet szén kirakása, amely a hosszú uton befagy a kocsi aljára és oldalára. jelenleg kétszáznál több vasuti kocsi szovjet szén van utban dunaujváros felé. a buktatáskor a szén 25-30 százaléka a kocsikban marad. ennek kirakása kézierővel kezdődött meg. hétfőtől kezdve nagyobb létszámú „lapátos”, segítségre lesz szükség a vasuti kocsik teljes kiürítéséhez. a szállítási gyárrészleg dolgozóinak ebben a nehéz munkában a vasmű többi üzemének munkásai is segítenek majd. /mti/

-..-

bb 24. a vasárnapi hófuvás ellenére is népesek voltak a baranyai jelölőgyűlések

vid/gg/m/la

1963. január 13.

rapai gyűlésnek, az mszmp baranya megyei bizottsága első titkárának személyében vasárnap választotta meg országgyűlési képviselő jelöltjét pécs-ujmecskealja. a jelenleg tízezer lakosu, modern városrész építése hét évvel ezelőtt kezdődött, és most pécs egyik legszebb kerületének számít. a ságvári endre művelődési házban összejött négyszáz választópolgár nagy taps kíséretében adta egyhangu jelölését rapai gyűlésre.

bikalon a hófuvás, a térdig érő hó ellenére is több mint százan jöttek össze a művelődési házban és szavaztak gergely lajos veterán munkásmozgalmi harcos országgyűlési képviselő-jelöltségére. baranyában eddig összesen hat országgyűlési képviselő és négy pótképviselő, negyven megyei tanácsstag és kétszázötven járási tanácsstag jelölését, továbbá ezer falusi, városi körzeti tanácsstag jelölését fogadták el. a jelölőgyűléseken mintegy huszonötvezren vettek részt. /mti/

-..-

17.45 pe

- 14 -

MTI Zsuzs

bb 25. kétméteres hóakadályok somogyban - éjjel-nappal dolgoznak a hóekék

vid/gg/m/la

1963. január 13.

somogyban megállás nélkül havazik. a szél vasárnap, hatvan kilométeres sebességgel száguldvá, valóságos hófelhőket kavart fel a somogyi lankákon. a hó vastagsága már több mint negyven centiméter, s a közuti vállalat hóeltakarító gépei, lövontatású hóekék, szakadatlanul dolgoznak az utak felszabadításán.

a 65-ös utvonal kaposvár-nagykanizsa között járhatatlan, sőt pogányszentpéter környékét kétméteres hóakadályok borítják. ugyan-csak nagy hótorlaszok tarkítják a 66-os utszakaszt andocs-rácegres között, továbbá a 651-es szőlősgyőrök-osztopáni utszakaszt, valamint a tab-tengőd, kánya-bedegkér közti utszakaszt, a csurgó-környéki, a zimányi és a visnyei bekötő utat. a megye legfontosabb utvonalán, a 67-es kaposvár-balatonlellei, valamint a balaton déli partján húzódó 7-es főutvonalon éjjel-nappal állandóan ingajáratszerűen több hóeke tisztítja az utat. egyelőre csak ezen az utvonalon lehet közlekedni budapest felé.

több utvonal nehezen járható szolnok megyében - hóeltakarító brigádok védik a jószágállományt a tsz-ekben

vasárnapra virradó éjszaka nagy sebességű északkeleti széllel erőteljes havazás indult meg az alföldön. néhol a hótorlaszok magassága az egy-másfél métert is elérte. a 4-es számú főközlekedési utvonal budapest-debrecen között a 141-157-es kilométernél nehezen járható. ugyszintén hótorlaszok keletkeztek a 44-es számú utvonalon szolnok-kunszentmárton között, valamint a 415-ös számú utvonalon mezőtúr-törökszentmiklós között. a budapesti közuti igazgatóság szolnoki kirendeltségének szakemberei vasárnap délután a nehezen járható pontokra irányították a motoros hóekéket, s mivel a szél ereje gyengült, megkezdték az akadályok elhárítását.

vasárnap rendkívüli hóeltakarító brigádokat állítottak munkába a termelőszövetkezeti gazdaságok is. a nagykunsági, a jászszági pusztákon levő nagyüzemi majorok többségénél ugyanis egy-másfél méteres hótorlaszok keletkeztek és elzárták a jószágokat a külvi-lágtól, veszélybe került a takarmányellátás. mintegy kétezer szövetkezeti gazda lapátolta egész nap a havat. kunszentmárton, karcag, mezőtúr környékén néhol még a szerfás istálló belsejét is belepte a hó, a brigádok gyors beavatkozása azonban megakadályozta, hogy kárt szenvedjenek a jószágok. /folyt.köv./

18.10 pe

- 15 -

1813 Zsuzs

bb 25. /kétméteres ... 1. folyt./ m

behavazott utak nehezítik a közlekedést borsodban

borsod megyében a vasárnap hajnalban feltámadt szél és a hóesés többfelé járhatatlanná tette az utakat, de a budapest-miskolc közötti 3-as számú főközlekedési ut, valamint a miskolc-szerencs-sátoraljaujhely főutvonal járható, nincs hóakadály a miskolcraól a bükkön keresztül egerbe vezető utvonalon sem.

vasárnap délután ötkor az utak baranyában még járhatók

a szakadatlan havazás és a szórványos hófúvás erősen megnehezítette baranyában a közlekedést, de vasárnap délután ötkor az utak még járhatók voltak. mohács térségéből jelentettek félméteres hóakadályt, de ezt a helyileg rendelkezésre álló erővel mindjárt el is takarították. tolna megyében a gyöngyös, paks-sárszentlőrinc, szekszárd-decs-várdomb közötti utszakaszokon keletkeztek kisebb hóakadályok.

pécsett a folyamatos hóeltakarítás, az utak állandó szórása ellenére egyes utszakaszok az autóbuszok részére járhatatlanokká váltak. a pécs-szabolcsi bányásztelepülésre vezető uton egy autóbusz belecsuszott az árokba, szerencsére sérülés, anyagi kár nem keletkezett. a járatokat ezen az utszakazon és a dombos külterületeken leállították. a mecsekre vezető szerpentin a késő délutáni órákban még jártak autóbuszok. /mti/

...

bb 26. veres pétert jelölték országgyűlési képviselőnek balmazújvároson

vid/gg/m/la

1963. január 13.

a hajdu-bihar megyei balmazújvároson vasárnap a község művelődési otthonában tartott jelölőgyűlést a helyi népfront bizottság. a gyűlésen toth sándor, a községi tanács végrehajtó bizottságának elnöke méltatta a tanács utóbbi négy évben végzett tevékenységét, majd országgyűlési képviselőnek javasolta veres péter kossuth díjas író, akinek balmazújváros a „szűkebb hazája”, ott született, s a falubeliek jól ismerik harcos múltját, írói tevékenységét. valamennyi felszólaló helyesléssel csatlakozott a javaslat-hoz, hogy veres pétert jelöljék a falu országgyűlési képviselőjének. /mti/

...

18.35 pe

- 16 -

18.35 pe
Zseli

ob 27. nehezen járhatók a hajduság utjai

vid/gg/m/la

1963. január 13.

vasárnap délután öt órákor jelentették debrecenből, hogy a közúti igazgatóság információja alapján hajdu-bihar megyében nehezen járhatók az utak. az egésznapos sűrű havazás és hófúvás kisebb hótorlaszokat emelt a járművek elé, de ezeket még sikerült a gépjárműveknek áttörni. egyes utakon a személygépkocsik már nem tudnak közlekedni, csak a teherautók, az autóbuszok kisebb-nagyobb késéssel beérkeznek debrecenbe. a budapest-debrecen közötti utvonal szolnokig terjedő szakaszát a debreceni közúti igazgatóság gépei takarítják. délben debrecenből kiindult egy hóeke, hogy a délutáni és az éjszakai hófúvást megelőzően utat vágjon a közlekedő gépkocsik részére. a hóeke szolnokig megy és onnan a hajnali órákban érkezik vissza debrecenbe. egy másik nagyteljesítményű hóeke a biharkeresztes-püspökkladány közötti utvonalon és a mellékszármakon tisztítja az utat. /mti/

...

19.00 pe

- 17 -

19.00 pe
Zseli

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fővárosi tér 6-7. Telefon: 169-160, 169-161
A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. január 14.

bb. 1. mátyás király csillagászának szerepe az újvilág felfedezésében

1/ms/tm/rj sr

1963. január 14.

a columbus-kutatók eddig aránylag kevés figyelmet fordítottak egy olyan körülményre, amely pedig jelentős szerepet játszott amerika felfedezésének sikerében. ács tivadar jeles történészünk egyik munkájában éppen ennek fontosságát huzza alá, megállapítása szerint columbus sikerének titka vetélytársait messze felülmúló tudományos felkészültsége volt.

columbus kora érdekes ellentmondásokat tartalmazott, egyfelől felismerték, hogy a föld gömbölyű és merész terveket szőttek az indiák nyugati irányban történő elérésére, másfelől megfelelő navigációs eszközök híján a hajózás hallatlanul primitív volt, valójában csak a partvonalak mentén mertek hajózni, ennek oka az volt, hogy a julianus-féle naptár az évszázadok folyamán elszakadt a csillagászati időtől, a különbség columbus korában már több mint 9 napot tett ki, hiányzott a nyílttengeri hajózás tudományos feltétele, a csillagászati idő ismerete, ami nélkül nem lehet a hajó tartózkodási helyét megállapítani.

columbus viszont birtokában volt ennek a titoknak, az egyik legnevesebb columbus-kutató, a spanyol származású madariaga megállapítása szerint a nagy felfedező ismerte és állandóan használta az ephemeridest, mátyás király udvari csillagászának, a világhírű német regiomontanusnak a művét, regiomontanus ebben a copernicus fellépését hat évtizeddel megelőző munkájában kéri, hogyan lehet az égitestek látszólagos mozgásából a valóságos időt megállapítani, columbus valószínűleg a mű 1474-es, a ferrarai délkörre számított kiadását ismerte, de lehet, hogy a két évvel későbbi velencei kiadásnak jutott birtokába, felismerte regiomontanus munkájának jelentőségét és becses titokként kezelte annak megállapítását, hogy columbus valóban élt a földrajzi helymeghatározás lehetőségével, azt szerb antal által fordított naplójának több kitétele is mutatja, egy helyütt például arról írt, hogy fejedelmi pártfogói - ferdinánd és izabella - számára éjszaka feljegyzi, ami napközben történt, és napközben ami éjszaka történt, azt is eltökéltem - írta máshelyen - hogy új tengeri térképet rajzolok, amelyen feltüntettem majd az egész óceán földrajzi fekvését és eme óceán országait, azonkívül összeállítok egy könyvet is, amelyben mindent az aequinoctiális szélesség és a nyugati hosszúság szerint fogok képszerűen megábrázolni.

/folyt. köv./

ms